

Eesti TA Looduskaitse Komisjoni 10. detsembri 2001 üldkoosoleku 231 protokoll

Koosolek toimus 10. detsembril 2001 Tartus Baeri majas.

Koosoleku päevakord:

1. Loodusturism kaitsealadel. Teet Koitjärv (Kaitsealade Liit)
2. Väärtuslike maastike teemaplaneering ja turism. Hannes Palang (TÜ), Kalev Sepp (EPMÜ)
3. Turistid Põhja-Kõrvemaal. Mart Reimann (TPÜ)
4. Igal paigal oma looduslik taluvusvõime. Aivar Ruukel (Ökoturismiühendus)
5. Kaitsealade satelliitseire - abiks turistile. Kiira Aaviksoo (Keskkonnaministeerium)
6. Turismiagentuuri osa loodusturismi arendamisel. Maris Eenmaa (Turismiagentuur)
7. Kohalalgatatu.

Koosolek algas kell 11 ja lõppes kell 14. Väljakuulutatud päevakorrast jäi täitmata 6. teema, sest Maris Eenmaa ei ilmunud koosolekule, ega saatnud ka asendajat (kuigi oli seda teha lubanud).

Koosolekust osavõtjaid 31, neist komisjoni liikmeid 14: Üllas Ehrlich, Kalju Habicht, Vaike Hang, Arvi Järvekülg, Are Kont, Toomas Kukk, Vilma Kuusk, Vilju Lilleleht, Aleksander Maastik, Heino Mardiste, Ann Marvet, Loit Reintam, Urmas Tartes ja Hans Trass.

Külalistena osalesid arutelus Teet Koitjärv, Hannes Palang, Kalev Sepp, Mart Reimann, Aivar Ruukel, Kiira Aaviksoo, Kalju Habicht, Mati Kose.

Koosolekut juhatas Urmas Tartes.

Kuulatud ettekannetest ja neile järgnenud elavast arutelust selgus, et Eestis on loodusturismil suuri arenguvõimalusi nii kaitsealadel kui väljaspool kaitsealaid. Kuidas hoida loodust (muidugi ka kaitstavaid objekte). Lisaks traditsioonilistele loodusturismivormidele on juurde tulnud uusi (nagu ekstreemspordiliigid - džiivid, HTV-d jt., kas ja kuidas tasustada loodusturismi väljapool kaitsealaid). Kõik turismiliigid ei sobi kaitsealadele. Selleks aga on vaja teada kui palju üldse Eestis käib loodusturiste. Senini on tehtud vaid üksikuid täpseid uuringuid (Põhja-Kõrvemaa maastikukaitsealal, Räpina-Värska puhkealal jm.) kuid see ei anna veel ülevaadet Eestit külastatavate loodusturistide ja nende mõjust loodusobjektidele. Järjest suurenev inimõju loodusele vajab iga paiga loodusliku taluvusvõime uuringuid (ühe võimalusena nähti põhjalikult läbimõeldud ankeetküsitlust; tulevikus ka loendurite kasutamist Soome-Eesti kaitsealade koostöös). Vaja on korraldada riiklikul tasemel külastatavuse süsteemseid uuringuid, mille alusel suunata loodusturistide hulki nii, et loodus säiliks.

Koosolek pidas vajalikuks saata Keskkonnaministeeriumile järgmise sisuga märgukirja:

Arutasime Eesti TA Looduskaitse Komisjoni üldkoosolekul 10. detsembril 2001 loodusturismiga seonduvaid küsimusi. Loodusturism omab suuri arenguvõimalusi, kuid samas vajab ka riiklikul tasemel süsteemset käsitlemist ja regulatsiooni, et loodusobjektid jätkuvalt säilitaksid oma väärtuse ka suureneva inimõju tingimustes.

Arutelu käigus selgus, et käesoleval hetkel meil puudub piisav terviklik ülevaade loodusturismi intensiivsusest: kui palju loodusturiste Eestis käib, kui intensiivne on erinevate objektide külastatavus jms. On küll tehtud ja ilmselt ka tegemisel nii üksikuid uuringuid kui ka analüüse ja antud hinnanguid, kuid süsteemne tegevus antud valdkonnas vajab arendamist.

Tulenevalt eeltoodust teeme ettepaneku töötada välja ja rakendada süsteem, mis koguks ja analüüsiks andmeid loodusturismi intensiivsuse, eelistuste, dünaamika jt. oluliste näitajate suhtes. Selliste andmete olemasolu korral on parem suunata nii loodusturismi arengut kui ka loodusobjektide kaitset.

Ilmselt vajab selle küsimuse lahendamise erinevate ministeeriumide koostööd.

Urmas Tartes
TA Looduskaitse Komisjoni esimees